

Obec Olešná

SMERNICA NA OCHRANU OZNAMOVATEĽOV PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI A O PRIJÍMANÍ A VYBAVOVANÍ OZNÁMENÍ O PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

Vypracoval: Ing. Marcel Nekoranec
Schválil: Ing. Anton Dočár – starosta obce
Účinnosť: od: **01.06.2023**

Článok 1

Úvodné ustanovenia

1. Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č.54/2019 Z.z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.03.2019.

2. Zákon č.54/2019 Z.z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje:

Podmienky poskytovania ochrany osobám v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti a zriadenie, postavenie a pôsobnosť Úradu na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

3. V zmysle ustanovenia §10 ods.1 zákona zamestnávateľ, ktorý zamestnáva najmenej 50 zamestnancov a zamestnávateľ, ktorý je orgánom verejnej moci, ktorý zamestnáva najmenej 5 zamestnancov je povinný v súlade s §10 ods.8 zákona č.54/2019 Z.z. vydať vnútorný predpis, v ktorom určí podrobnosti o :

- a) podávaní oznámení,
- b) preverovaní oznámení a oprávneniach zodpovednej osoby pri preverovaní oznámení,
- c) zachovaní mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa,
- d) evidovaní oznámení podľa §11 ods.1,
- e) oboznamovaní oznamovateľa s výsledkom preverenia jeho oznámenia,
- f) spracúvaní osobných údajov uvedených v oznámení.

4. Zodpovedná osoba musí mať odborné predpoklady na plnenie úloh podľa zákona č.54/2019 Z.z. . V súlade s ustanovením §10 ods.1 zák. č.54/2019 Z.z. je v obci zodpovednou osobou hlavný kontrolór.

5. Zamestnávateľ Obec Olešná 493, 023 52 Olešná, IČO: 00314161, zastúpená: Ing. Anton Dočár funkcia: starosta obce-štatutár v súlade s vyššie uvedeným vydáva internú smernicu za účelom bližšej konkretizácie a úpravy postupov pri prijímaní a vybavovaní protispoločenskej činnosti.

6. Obsahom smernice je aj úprava práv zamestnancov zamestnávateľa v súvislosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti, o ktorej sa dozvedeli v súvislosti so svojím zamestnaním. Smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov zamestnávateľa.

Článok 2

Vymedzenie základných pojmov

1. **Zákon** č.54/2019 sa rozumie zákon č.54/2019 Z.z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
2. **Oznamovateľ** (osoba, ktorá podala oznámenie) je fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia, úradu alebo zamestnávateľovi. Za oznamovateľa sa považuje aj blízka osoba oznamovateľa, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu k tomu istému zamestnávateľovi ako oznamovateľ, k zamestnávateľovi, ktorý je závislou osobou vo vzťahu k zamestnávateľovi oznamovateľa alebo k zamestnávateľovi, ktorý založený alebo zriadený zamestnávateľom oznamovateľa.
3. **Blízkou osobou** je osoba podľa §116 zákona č.40/1964Zb. Občiansky zákonník a je to príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel, iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.
4. **Oznámením** sa rozumie uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo v súvislosti s činnosťou vo verejnom záujme a ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti.
5. **Kvalifikovaným oznámením** sa rozumie oznámenie, ktoré môže prispieť alebo prispelo k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo k usvedčeniu jej páchatela.
6. **Závažnou protispoločenskou činnosťou** sa rozumie:
 - a) trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 až 263 Trestného zákona, trestný čin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 až 268 Trestného zákona, trestné činy verejných činiteľov podľa § 326 až 327a Trestného zákona alebo trestné činy korupcie podľa § 328 až 336b Trestného zákona,
 - b) trestný čin, za ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky,
 - c) správny delikt, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou určenou výpočtom, alebo
 - d) správny delikt, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou vo výške najmenej 30 000 eur.
7. **Pracovnoprávnym vzťahom** je pracovný pomer, obdobný pracovný vzťah, štátnozamestnanecký pomer alebo služobný pomer.
8. **Konaním v dobrej viere** sa rozumie konanie fyzickej osoby, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe a vedomosti, ktoré v čase oznámenia má, sa odôvodnene domnieva, že uvádzané skutočnosti sú pravdivé; v pochybnostiach sa konanie považuje za konanie v dobrej viere dovtedy, kým sa nepreukáže opak.

9. **Zodpovedná osoba** je nezávislá osoba, ktorá plní úlohy zamestnávateľa podľa ustanovení §10 ods. 4 až 7 a podľa ustanovení §11 ods.1 zákona č.54/2019 Z.z. .
10. **Dotknutá osoba** je osoba v oznámení konkrétne označená ako zamestnanec alebo štatutárny zástupca zamestnávateľa, proti ktorému oznámenie smeruje.
11. **Pracovný úkon** je právny úkon zamestnávateľa alebo vydanie rozhodnutia zamestnávateľom v pracovnoprávnom vzťahu.
12. **Úrad** je Úrad na ochranu protispoločenskej činnosti, ktorý sa zriaďuje ako nezávislý orgán štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, ktorý chráni práva a oprávnené záujmy oznamovateľov pri oznamovaní protispoločenskej činnosti.

Článok 3

Podávanie, prijímanie, preverovanie, evidovanie a vybavovanie oznámení

1. Oznámenie možno podať písomne, ústne alebo prostredníctvom elektronickej emailovej pošty .
2. Písomné oznámenie sa podáva Zodpovednej osobe alebo do podateľne obecného úradu, ktorá je povinná doručené oznámenie odovzdať Zodpovednej osobe.
3. Podanie Oznámenia ústnou formou do zápisnice možno uskutočniť u Zodpovednej osoby.
4. Podanie Oznámenia možno podať nepretržite prostredníctvom elektronickej pošty jeho zaslaním na emailovú adresu Zodpovednej osoby: nekoranec@tmn.sk. Predmetný spôsob podávania oznámenia je oznamovateľom prístupný 24 hodín denne.
5. Preverovanie oznámenia v zmysle zákona vykonáva zodpovedná osoba, ktorou je hlavný kontrolór.
6. Písomné oznámenie je možné podať aj prostredníctvom poštovej schránky nachádzajúcej sa v sídle zamestnávateľa v zalepenej obálke s vyznačenou poznámkou „Neotvárať— oznámenie v zmysle zákona č. 54/2019 Z z.“
7. Zamestnávateľ je povinný umiestniť poštovú schránku vo svojom sídle takým spôsobom, aby mal každý zamestnanec možnosť podať oznámenie v zmysle predchádzajúceho bodu tejto smernice.
8. Zamestnávateľ je povinný poveriť pravidelným vyprázdňovaním poštovej schránky nachádzajúcej sa v sídle zamestnávateľa svojho zamestnanca.

9. Zamestnanec poverený zamestnávateľom na vyprázdňovanie poštovej schránky nachádzajúcej sa v sídle zamestnávateľa je povinný schránku vyprázdňovať pravidelne v časovom intervale 1 x do týždňa.
10. Zamestnanec poverený vyprázdňovaním poštovej schránky podľa predchádzajúceho bodu tej to smernice je povinný evidovať takto doručené oznámenia v na to osobitne určenej podacej knihe.
11. Zamestnanec poverený evidenciou písomných oznámení doručených zamestnávateľovi prostredníctvom poštovej schránky nachádzajúcej sa v sídle prevádzkovateľa je povinný prijaté oznámenia bez zbytočného odkladu postúpiť zodpovednej osobe.
12. Zamestnanec poverený vyprázdňovaním poštovej schránky a evidenciou písomných oznámení nie je oprávnený obálku s doručeným oznámením s vyznačenou poznámkou „Neotvárať“ oznámenie v zmysle zákona č- 54/2019 Z. z. otvoriť.
13. Písomné oznámenie je možné zaslať prostredníctvom pošty s uvedením Zodpovednej osoby ako koncového adresáta.
14. Písomné oznámenie v zmysle predchádzajúceho bodu musí byť podané resp. zaslané v zalepenej obálke s vyznačenou poznámkou „Neotvárať“ — oznámenie v zmysle zákona č.54/2019 Z.z..
15. Každé oznámenie je zodpovedná osoba povinná bez zbytočného odkladu zaevidovať v na to osobitne určenej podacej knihe, t. j- v evidencii oznámení.
16. Zodpovedná osoba je povinná každému doručenému oznámeniu prideliť spisovú značku oznámenia. Spisová značka oznámenia je tvorená poradovým číslom jeho doručenia a rokom doručenia.
17. Zodpovedná osoba a zamestnávateľ sú pri oznámeniach povinní zachovávať mlčanlivosť o totožnosti osoby, ktorá podala oznámenie.
18. Povinnosť zamestnávateľa zachovávať mlčanlivosť o totožnosti osoby, ktorá podala oznámenie trvá aj po skončení pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnávateľom a osobou, ktorá podala oznámenie.
19. Povinnosť zodpovednej osoby zachovávať mlčanlivosť o totožnosti osoby, ktorá podala oznámenie trvá aj po skončení výkonu funkcie zodpovednej osoby, ktorá takéto oznámenie prijala.
20. Pri preverovaní oznámenia zodpovedná osoba posudzuje obsah oznámenia bez ohľadu na jeho označenie.

21. Ak z obsahu oznámenia vyplýva, že oznámením v zmysle zákona je iba jeho časť, v zmysle tejto smernice zodpovedná osoba preverí len príslušnú časť oznámenia. Časť oznámenia, na ktorú sa nevzťahuje zákon, zodpovedná osoba vybaví v zmysle ostatných príslušných právnych predpisov.
22. V prípade, ak z obsahu oznámenia vyplýva, že nejde o oznámenie podľa zákona a teda na vybavenie oznámenia je príslušný iný orgán, zodpovedná osoba je povinná oznámenie bez zbytočného odkladu postúpiť tomuto vecne príslušnému orgánu. V takomto prípade je zodpovedná osoba povinná o postúpení oznámenia bez zbytočného odkladu informovať osobu, ktorá takéto oznámenie podala.
23. Zodpovedná osoba je povinná preveriť každé oznámenie do 90 dní od jeho prijatia. Uvedenú lehotu je možné predĺžiť o ďalších 30 dní s tým, že predĺženie oznámi zodpovedná osoba oznamovateľovi s uvedením dôvodov predĺženia.
24. Za preverenie oznámenia sa považuje aj postúpenie veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov.
25. V prípade, ak na preverenie a vybavenie oznámenia je nevyhnutné doplnenie resp. spresnenie údajov uvedených v oznámení, zodpovedná osoba je povinná bez zbytočného odkladu vyzvať osobu, ktorá podala oznámenie, na jeho doplnenie alebo spresnenie s určením lehoty na doplnenie resp. spresnenie údajov. Lehota podľa predchádzajúcej vety tohto bodu Smernice nesmie byť kratšia ako 5 pracovných dní.
26. V prípade, ak z informácií, ktoré sú súčasťou alebo prílohou oznámenia vyplýva totožnosť oznamovateľa oznámenia, zodpovedná osoba s takýmito informáciami dotknutú osobu neoboznámi. Zodpovedná osoba vyzve dotknutú osobu len na uvedenie, resp. predloženie skutočností nevyhnutných na spoľahlivé preverenie oznámenia.
27. Zodpovedná osoba je oprávnená v rozsahu nevyhnutne potrebnom na vybavenie oznámenia písomne vyzvať osobu, ktorá podala oznámenie, zamestnávateľa, ako aj dotknutú osobu, na poskytnutie súčinnosti pri preverovaní oznámenia, to všetko spolu s určením primeranej lehoty na poskytnutie súčinnosti. Lehota podľa predchádzajúcej vety tohto bodu Smernice nesmie byť kratšia ako 5 pracovných dní.
28. Zodpovedná osoba spíše o výsledku preverenia oznámenia písomný záznam. Obsahom záznamu je uvedenie skutočností, ktoré uvádza oznamovateľ oznámenia. Obsahom záznamu je taktiež vyjadrenie zodpovednej osoby ku každej skutočnosti uvádzanej oznamovateľom, a to jednak z hľadiska preverenia pravdivosti tvrdených skutočností, ako aj z hľadiska posúdenia ich právnej relevancie vo vzťahu k možnému naplneniu prvku protiprávnosti.

29. Záznam podľa predchádzajúceho bodu tejto Smernice musí obsahovať: dátum doručenia oznámenia, spôsob, akým bolo oznámenie zodpovednej osobe doručené, spisovú značku oznámenia pridelenú zodpovednou osobou, označenie dotknutej osoby, proti ktorej oznámenie oznamovateľa smerovala, označenie tvrdených skutočností uvedených osobou, ktorá oznámenie podala, vyjadrenie zodpovednej osoby ku každej z tvrdených skutočností uvedených osobou, ktorá oznámenie podala, a to jednak z hľadiska preverenia pravdivosti tvrdených skutočností, ako aj z hľadiska posúdenia ich právnej relevancie vo vzťahu k možnému neplneniu prvku protiprávnosti, označenie tvrdených skutočností uvedených dotknutou osobou, vyjadrenie zodpovednej osoby ku každej z tvrdených skutočností uvedených dotknutou osobou, a to jednak z hľadiska preverenia pravdivosti tvrdených skutočností, ako aj z hľadiska posúdenia ich právnej relevancie vo vzťahu k možnému neplneniu prvku protiprávnosti, výsledok preverenia oznámenia, dátum skončenia preverenia oznámenia a podpis zodpovednej osoby.
30. Zodpovedná osoba je povinná výsledok preverenia oznámenia vo forme písomného záznamu zaslať osobe, ktorá oznámenie podala, najneskôr do 10 dní od jeho preverenia.
31. Ak bolo preverenie oznámenia skončené postúpením veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov, zodpovedná osoba si vyžiada výsledok vybavenia v rozsahu, ako to umožňuje osobitný predpis a do 10 dní od doručenia tohto výsledku s ním oboznámi aj oznamovateľa.
32. Z preverovania oznámenia je vylúčená zodpovedná osoba v prípadoch, ak:
- a) oznámenie smeruje priamo voči zodpovednej osobe,
 - b) vzhľadom na skutočnosti uvádzané v oznámení alebo okolnosti prípadu možno mať pochybnosť o nezaujatosti zodpovednej osoby k preverovanej veci, k osobe, ktorá oznámenie podala alebo k iným dotknutým osobám, ktorých sa oznámenie tiež priamo či nepriamo dotýka.
33. Podanie oznámenia nesmie byť dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by osobe podávajúcej oznámenie spôsobili akúkoľvek ujmu.
34. Ak sa v prípade preverovania oznámenia preukáže, že došlo k spáchaniu činu, ktorý napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu, zodpovedná osoba je povinná túto skutočnosť oznámiť orgánom činným v trestnom konaní.

Článok 4

Evidovanie oznámení

1. Zamestnávateľ je povinný najmenej počas troch rokov odo dňa doručenia oznámenia viesť evidenciu oznámení. Evidencia oznámení podľa predchádzajúcej vety musí obsahovať:

- a) dátum doručenia oznámenia,
 - b) meno, priezvisko a pobyt oznamovateľa,
 - c) predmet oznámenia,
 - d) výsledok preverenia oznámenia,
 - e) dátum skončenia preverenia oznámenia.
2. Zamestnávateľ je povinný prijať primerané bezpečnostné a organizačné opatrenia s cieľom zaistiť úroveň bezpečnosti ochrany osobných údajov pri evidencii oznámení podľa predchádzajúceho bodu tejto Smernice.

Článok 5

Spracúvanie a ochrana osobných údajov vedených v evidencii oznámení

1. Pre potreby vedenia evidencie oznámení, pre potreby komunikácie s osobou podávajúcou oznámenie, ako aj pre potreby komunikácie s orgánmi činnými v trestnom konaní, resp. správnyimi orgánmi je zamestnávateľ, v zastúpení zodpovednou osobou, oprávnený spracúvať osobné údaje uvedené v oznámení v rozsahu: meno, priezvisko a pobyt oznamovateľa. Vyššie uvedené osobné údaje dotknutej osoby Zamestnávateľ spracúva v súlade s čl. 6 ods. 1 písm. c) NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov), resp. v súlade s ust. § 13 ods. 1 písm. c) zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „zákon o ochrane osobných údajov“).
2. Pri preverovaní oznámenia, najmä pri oboznamovaní dotknutej osoby s obsahom oznámenia, je zodpovedná osoba povinná dbať na ochranu osobných údajov v zmysle všeobecného nariadenia o ochrane údajov a zákona o ochrane osobných údajov.

Článok 6

Ochrana oznamovateľa závažnej protispoločenskej činnosti

1. Oznamovateľ má právo spolu s oznámením závažnej protispoločenskej činnosti, ktorá je trestným činom podať žiadosť o poskytnutie ochrany. Žiadosť o poskytnutie ochrany sa podáva prokurátorovi písomne alebo ústne do zápisnice. O tomto práve je zodpovedná osoba povinná oznamovateľa informovať.
2. V prípade, ak prokurátor poskytne oznamovateľovi ochranu, túto skutočnosť písomne oznámi oznamovateľovi, zamestnávateľovi a Úradu.
3. Oznamovateľ má právo spolu s oznámením závažnej protispoločenskej činnosti, ktorá je správnym deliktom podať žiadosť o poskytnutie ochrany. Žiadosť o poskytnutie ochrany sa podáva správnomu orgánu, ktorý je príslušný na konanie o správnom delikte písomne alebo ústne do zápisnice. O tomto práve je zodpovedná osoba povinná oznamovateľa informovať.

4. V prípade, ak orgán príslušný na konanie o správnom delikte poskytne oznamovateľovi ochranu, túto skutočnosť písomne oznámi oznamovateľovi, zamestnávateľovi a Úradu.
5. Doručením oznámenia o poskytnutí ochrany zamestnávateľovi sa oznamovateľ stáva chráneným oznamovateľom.
6. Zamestnávateľ môže urobiť pracovnoprávny úkon voči chránenému oznamovateľovi, na ktorý nedal chránený oznamovateľovi súhlas, len so súhlasom Úradu.
7. Právny úkon, na ktorý Úrad neudelil súhlas je neplatný.
8. Súhlas úradu sa nevyžaduje, ak sa pracovnoprávnym úkonom priznáva nárok alebo ak ide o pracovnoprávny úkon súvisiaci so skončením pracovnoprávneho vzťahu, ktorý je dôsledkom právnej skutočnosti, ktorá nezávisí od posúdenia zamestnávateľa.
9. Žiadosť zamestnávateľa o udelenie súhlasu adresovaná Úradu obsahuje:
 - a) označenie zamestnávateľa,
 - b) meno, priezvisko, dátum narodenia a pobyt chráneného oznamovateľa,
 - c) označenie pracovnoprávneho úkonu, na ktorý sa žiada súhlas úradu,
 - d) odôvodnenie potreby vykonania pracovnoprávneho úkonu.
10. Ochrana oznamovateľa zaniká:
 - a) doručením písomného oznámenia chráneného oznamovateľa o vzdaní sa ochrany úradu,
 - b) skončením alebo zánikom pracovnoprávneho vzťahu chráneného oznamovateľa,
 - c) uplynutím troch rokov od skončenia trestného konania alebo konania o správnom delikte; ochrana však nezaniká, ak sa trestné konanie skončí postúpením veci inému orgánu,
 - d) odsúdením chráneného oznamovateľa za trestný čin krivej obvinenia alebo za trestný čin krivej výpovede a krivej prisahy v súvislosti s urobením kvalifikovaného oznámenia, alebo
 - e) doručením písomného oznámenia orgánu, ktorý poskytol ochranu, zamestnávateľovi, ak sa preukáže, že kvalifikované oznámenie nie je konaním v dobrej viere.
11. V prípade skončenia alebo zániku pracovnoprávneho vzťahu chráneného oznamovateľa, je túto skutočnosť zamestnávateľ povinný bezodkladne oznámiť Úradu a orgánu, ktorý poskytol oznamovateľovi ochranu.

Článok 7

Odmena

1. Poskytnutie odmeny zo strany Úradu v prípade kvalifikovaného oznámenia sa riadi príslušnými ustanoveniami zákona.

Článok 8

Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica ako aj úplné znenie zákona je zverejnené a dostupné všetkým zamestnancom zamestnávateľa na webovom sídle zamestnávateľa: **www.obecolesna.sk**
2. Zamestnávateľ zabezpečí informovanie všetkých zamestnancov o tejto smernici a o zákone č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhotoví o tom písomný záznam. Táto smernica nadobúda platnosť a účinnosť dňom 01.06.2023.

V Olešnej dňa: 01.06.2023

.....

Ing. Anton Dočár
starosta obce